

JAMHUURIYADDA DIMOQRAADIGA SOOMAALIYA

WASAARADDA HIDDAHA IYO TACLIINTA SARE

ROOXAAN

F.A

JAMHUURIYADDA DIMOQRAADIGA SOOMAALIYA

WASAARADDA HIDDAHA IYO TACLIINTA SARE

ROOXAAN

Waxa qoray :
Jaalle shire J. Axmed

XAMAR 1973

Maashaan la sarin waa danbay
Sara Kacaantaaye
So'du waxay ka quruntaa kobtaan
hilibku saafnayne

(Qamaan Bulxan)

Guhaad wuxuu ku noolaa Muqdishow. Waalidyadiis wuxuu ka soo kacay, markii uu jirey toban iyo shan sano. Guhaad wuxuu ahaa wiil mar arko fakara. Wuxuu weydiin jirey aabbihiis waxyaalo badan oo uunan aabbihiis uga jawaabi jirin.

Isagu waa inan dheer oo marriin ah. Indhihiisu way madow yihiin, timihiisuna waa yaleex jilicsan. Sankiisa wuxuu uga eg yahay aabbihiis oo wuu toosan yahay. Jogga Guhaad, waa dherer in kastoo uu araxdaaco leeyahay. Markuu soconayo, waxaa la moodaa inuu leeyahay gacmo godgodan. Guhaad sida wiilasha kale, kama cararï jirin fakarkii maskaxdiisa ku soo dhaca.

Hindisaha Guhaad wuu fidsanaa. Intuusan iman Muqdishow, wuxuu ku noolaan jirey tuulo. Tuuladaas waxaa lagu magacaabi jirey Gellinsoor. Isagu wuxuu jeclaa markuu yaraa bootinta iyo geeda fuulka iyo dabaasha. Sida wiilasha kale oo asaaggiisa ah, shinbiraha iyo geedaha ma necbayn.

Ghuhaad marku cayaarta ka soo noqdo, wuxuu ula imaan jirey aabbihiis weydiimo badan ee ku saabsan dhinaca abuurta; siiba geedaha, dhirta, xoolaha iyo shinbiraha. Maalin ayuu aabbihiis weydiiyay, «Geeduhu maxay dhulka ugu adag yihiin»? Aabbihiis Samantar ma awoodi karin, inuu uga jawaabo wiilkiisu weydiiyey.

Aabbihiis wuu afjigi jirey wiilkiisa oo wuxuu dhihi jirey, «Ilaah baa naga og wuxuu ulajeeday marku isagu aabuuray geedaha iyo dadka». Guhaad wuu ka caloolxumaa aabbihiis. Isagu wuxuu u maleeyey in aabbihiis uunan jeclayn, hadduu uga jawaabi waayey weydiintiisa. Maalintii dambe, ayaa Guhaad markii uu ka quustay aabbihiis, ayuu weydiintii ula tegay hooyadiis Xaliimo. Wuxuu ku yiri hooyadiis, «Hooyo!. Maxay geeduhu dhulka ugu adag yihiin?». Hooyadiis waxay tiri, «Maandhe,...

e...... ee...... aabbahaa weyddii weydiintaas, isagaa kitaabbada raacdee?» Guhaad ciil buu ugu dhintay aabbihiis iyo hooyadiis. Maalin ayuu Guhaad u tegey waddaadka aabbihiis kitaabka u raca.

Shiikh Saalax, wuxuu ahaa wadaad buuran oo madaxa cimaamad ku sita. Reer Samantar ayuu ku jilnaa. Samantar iyo Xaliimana way jeclaayeen Shiikh Saalax. Maxay u jeclaayeen Shiikh Saalax?. Maxaa yeelay Shiikh Saalax wuxuu uga sheekeyn jirey iyaga dunida iyo asaxaabihii iyo dariiqada Axmadiya iyo siyaaradaha weliyada iyo waxyaalo kale oo badan. Intaas keliya ma ahee, Shiikh Saalax wuxuu cidda u akhrin jirey Munaaqibka iyo Werdiga. Mar la arko Shiikh Saalax wuxuu kilkisha ku wadan jirey kitaabbo dhawr ah. Kitaabbadaas, waxaa ka mid ahaa kitaabka Deyrabiga, Jawaahirul-lamaaca iyo Al-yaaquuti.

Intaas waxaa u weheliyey, kitaab kale oo sir ah. Tuuladaas Gellinsoor oo dhan dadka joogey, way ka biqi jireen Shiikh Saalax. Iyagu waxay dhihi jireen «Shiikhu wuxuu leeyahay karaamo badan. Isagu waa weli Alla» Shiikh Saalax markuu intaas maqlo, ayuu inta qalbiga ka farxo, weji kaduudan ku dhugan jirey dadka. Dadka jirran iyo kuwa dhali waaya iyo kuwa qaaxada qaba, isaga ayaa daawo loogu geyn jirey.

Dadka buka Shiikhu wuxuu u tufi jirey tahaliil, wuxuuna u qori jirey qardhaaso iyo xirsiyo badan. Qofkii kasta oo buka lacag iyo xoolo ayuu ka qaadan jirey. Intaas keliya ma ahee, Shiikhu haddana wuxuu bixin jirey cudurka wadaadda ah, mingiska iyo saarka, ama booranaha. Dadku waxay sheegi jireen, in Shiikhu la hadlo dad aan la arki karin (Rooxaan). Shiikh Saalax wuxuu ku jirey guri weyn oo aqal Soomaali ah. Gurigiisa had iyo goor waxaa ka kari jirey qiiq iyo foox. Shiikh Saalax xaas ayuu lahaa, illowse, xaaskiisu lama degganeyn isaga. Aqal Soomaaliga, Shiikh Saalax ku jirey, gudihiisa waxaa yiilley alaabo qurxo badan. Shiikh Saalax, wejigiisu wuu dhaashanaa mar la arko. Maryihiisa iyo tusbixiisa waxaa ka soo kari jirey catar iyo cuud. Shiikhu wuxuu jeclaa xirashada dharka xariirta ah. Cimaamadihiisu waxay ahaayeen cimaamado yuhuudi ah. Macawisahana wuxuu ka xiran jirey shaab-kursida iyo sabar-

hindiga. Shaararka Shiikh Saalax waxay u badnaayeen kuwo cad iyo kuwo diillimo leh. Shiikhu wuxuu lahaa dhawr tusbax oo qaarkood leeyihiin midabyo madow oo birbaraya sida jilbiska iyo haldhaaga.

Dhinac kasta haddii loo eego, Shiikh Saaleh wuu ka birbirayey. Isaga oo idilu wuxuu ahaa nin yaab leh. Guhaad intaas oo dhan wuu ku ogaa shiikh Saalax oo wuxuu u ahaa isagu nin karaamo leh oo Ilaah u dhow. Guhaad wuuxu is yiri, «Alleylehe Shiikh Saalax, ayaa kuu sheegi kara, waxa geeduhu dhulka ugu adag yihiin». Galab ayuu gurigiisii ugu yimid isaga oo foox iyo luubaan ay ka karayaan. Irridda ayuu ka istaagay gurigii. Guhaad wuxuu yiri, «Shiikh Saalax ma joogaa»?. Shiikh Saalax ma joogaa?. Xaggee buu jiraa?» Guhaad cod rag ayaa u jawaabay. «Waa isagii oo kula hadlayee soo gal!». Guhaad wuu soo galay. Markuu soo galay, ayuu arkay nin haybad leh oo hortiisa fadhiya. Guhaad wuxuu fariistay kaadka aqalka. Si miskiinnima ah oo gariir leh, ayuu u weydiiyay Shiikhii weydiintiisii wax badan wareerisey. Guhaad wuxuu yiri «Shiikh Saalax! adigaa Shiikh karaamo iyo cilmiba lehe, bal iiga baar kitaabbaada weydiintan. «Maxa..... max.... Maxaa geeduhu ugu adag yihiin dhulka?». — Shiikh Saalax marku maqlay hadalkaas ayuu wareeray. Wuxuu la wareeray in weydiintaas hadda ka hor aan qofna weydiin. Dadku siduu u badan yahay, Shiikha wuxuu wax ka weydiin jirey dhinaca rooxaanta iyo tahaliisha sida loo tuffo. «..... e..... e..... ee.... e waydiintaad i weydiisay, waa arrin culus!». — Waxaa ugu jawaabay Shiikh Saalax. Guhaad marku maqlay in weydiintiisu ay culusaatay, yuu naxay. «Adeer, Shiikh Saalax!! weydiintaydu maxay ku culusaatay? — Waxaa yiri Guhaad. «.... Um.... u.... arrintaas Ilaah ayaa naga og, wuxuu ulajeeday. Allaahu aclamu wa rassuulahu» — Intaas ayaa Shiikh Saalax ku daray hadalkiisii. Marka hadalkaas uu leeyahay Shiikh Saalax wejigabax iyo yaxyax ayaa ka muuqdey.

«Maandhow weydiimahaas oo kale carruurtu dadka ma weydiiyaan,» — waxaa yiri Shiikh Saalax. Wuxuu wiilkii ka dhaadhiciyey, in dhulka iyo cirka sidii loo uumay ay tahay sir Ilaah oon aadmigu cilmi ku lahayn. Shiikh Saalax wuxuu uga sheekeeyey wiilkii, inay Moq-

dishow jiraan niman culummo ah oo aad iyo aad dhinac walba uga war haya.

Guhaad wuxuu jecleystay inuu Muqdishow u dhoofo oo uu soo arko culummadaas oo markaas weydiimmo badan uu weydiiyo.

Sidaas ayuu maalin maalmaha ka mid ah, kaga soo tegey Gellinsoor. Guhaad wuxuu ku soo dhuuntay baabuur weyn oo xoolaha iyo dadkaba qaadda. Baabuurka gaarigiisa ayuu la galay xoolihii. Hebeynkii oo idil, ayuu baabuurkii la socday isaga oon cidu arkin. Meel dhexe baabuurkii markuu la marayey, ayuu ka soo baxay gaarigii. Digadii ariga iyo kaadidiisii ayuu Guhaad u adkeysan waayay. Shufeerkii baabuurka wadey, ayaa loo sheegay wiil inuu saaran yahay baabuurka. Shufeerkii wuu iska daayey Guhaad markii uu warsaday meeshuu u jeedey. Guhaad been ayuu u sheegay Shufeerka. Wuxuu u sheegay inuu u socdo aabbihiis oo deggan Muqdishow. Shufeerku wuxuu ahaa nin wanaagsan oo wuu iska daayey wiilkii. Sidaas ayuu Guhaad ku yimid Muqdishow. Muqdishow, waxaa degganaa Guhaad habaryartiis. Habaryartiis waxaa qabey nin dawladda u shaqayn jirey. Habaryartiis waxay ku jirtay daar afar qol ah oo leh musqul iyo barxad. Geelle wuxuu ahaa ninkii habaryartiis qabey. Geelle markii loo sheegay wiilka imaatinkiis, ayuu ku farxay. Geelle wuxuu ahaa nin aad iyo aad u wanaagsan. Imaatinka wiilka waxba kama nixin. Guhaad markuu arkay Muqdishow inay tahay magaalo weyn, ayuu ku farxay. Wuxuu ku arkay Muqdishow daaro dhaadheer iyo baabuurro isdaba maraya iyo nalal kala midab ah. Haddana wuxuu ku arkay magaalada bad weyn oo dadku ku dabaalanayaan. Wuxuu kaloo ku arkay Muqdishow shineemooyin iyo dukaamo alaabo qurqurxani ay taallo. Habaryartiis Caasha waxay dukaamada uga soo iibisay surwaal iyo shaati iyo kabo. Sidaas ayuu ugu ekaaday Guhaad wiilashii kale. Muqdishow intuu joogay, Isagu waxyaalo badan ayuu bartay, inkastoo uunan iskuul dhigan weli. Guhaad iskuul inuu dhigto ma uu jecleyn, maxaa yeeley, wuxuu doonayey inuu noqdo Shiikh weyn oo sida Shiikh Saalax oo kale ah. Hal sano intii ah, ayuu dhigaynayey dugsiga.

Sannadkaas wuxuu ku dhameeyay jus-camma. Guhaad markaan wax wuu akhrin karaa, wuuna dhigi karaa, illowse ma yaqaanno wuxuu akhriyayo macnahooda. Ardo badan ayuu la dhigan jirey dugsiga. Ardadu waxay fariisan jirtay dhulka. Quraanka waxay ku dhigan jireen looxyo. Khadda wax lagu dhigo, ardadu iyadaa sameysan jirtay. Dugsiga markuu imanayo Guhaad, wuxuu soo xiran jirey macawis, maxaa yeelay macallinku muunan jeclayn ardaygii qaba surweel. Arada markii macallinku ciqaabayo, ul ayuu la dhici jirey, khadna madaxa ayuu kaga sayr-sayri jirey ardaygii gaf sameeya. Habeynnada qaarkood, Guhaad wuxuu seexan jirey dugsiga. Macallinku wuxuu u dirsan jirey ardadiisa roobdoon. Guriga wuxuu kaloo uga dirsan jirey ardata alaabo. Arbaca la arko, ardadu waxay uga soo uruurin jirtay macallinka lacag xaafadaha. Guhaad maalin ayuu gafey cashar loo dhigay. Maalintaas ayaa macallinkii diley. Maalin dambe, ayaa macallinkii u dirsaday Guhaad gurigiisa inuu uga keeno macawistiisii. Guhaad wuu soo daahay, maxaa yeelay, jidka ayaa maalintaas baabuurro badani marayeen. Guhaad baabuurrada wuu ka baqaa. Macawistii markuu u keenay macallinkii, ayuu macallinkii carooday oo diley Guhaad. Guhaad usha wuu neceb yahay. Maalintaas macallinku aad iyo aad ayuu u dhaawacay Guhaad. Afar beri intii ah, ayuu Guhaad guri la jiifey dhaawicii uu macallinku u geystey. Dhakhtarku wuxuu faray Guhaad inuunan guriga ka tegin teer iyo intii uu ka fayoobaado. Markii Guhaad fayoobaaday, ayuu iska daayey dugsigii. Sidii dhaawucu uga gaaray Guhaad dugsiga, isagu marna muu jeclaan dugsi dambe. Guhaad wuu jeclaa inuu noqdo wadaad ama Shiikh, illowse, taasi uma ay suurtoobin. Isagu wuxuu iska aadi jirey masaajidyada. Weliba wuxuu jeclaan jirey meelaha fooxu ka karayo.

Shan sano markuu joogay Guhaad Muqdishow, ayuu shoqo ka helay. Maalintii Isagu wuxuu ku shaqayn jirey 3 shilin. Makhaayad ayaa habaryartiis uga soo heshay shuqul. Maqalka ayuu fadhiyi jirey. Ninka makhaayadda lihi si weyn ayuu a aamminsanaa Guhaad. Guhaad marna wax kama xadi jirin ninka makhaayadda leh.

Maalin isagoo u jira shaqo dibedda, ayaa nin makhaayadda wax ka cuni jirey ka xaday maqalka 50 shilin. Lacagta markii tuuggu xadayey, Guhaad dibedda ayuu ku maqnaa. Wuxuuna moodayey, inuu maqalka si wanaagsan u xiray. Guhaad markii uu ku soo noqday makhaayaddii, ayuu ogaaday inuunan xirin maqalkii.

Markii uu soo dhiftay maqalkii, ayuu arkay inay lacagtii maqan tahay. Wuu naxay markaas oo is ciilkaanbiyey. Guhaad in badan ayuu furuuryihiisa qaniinsanaa. Xaggee buu ka helaa tuuggii lacagta xaday?. Xerada booliiska ayuu soo aaday. Wuxuu u sheegay in lacag 50 shilin ah lagaga xaday makhaayadda. Booliskii waxay ku yiraahdeen «iska tag, innaka ayaa dooni doonna tuuggiiye». Intaas ayaddo la joogo, ayaa ninkii makhaayadda lahaa yimid. Guhaad wuxuu u sheegay ninkii in lacagtii laga xaday. Ninkii wuu carooday oo ka xumaaday wixii dhacay. «Nuur! iga raalli ahow, dambi anigu kuma lahayn. Tuug ayaa naga xaday lacagtii....!» Hadalkaas waxaa yiri Guhaad. Guhaad maalintaas wuu madoobaadey oo foolxumaaday. Ninka makhaayadda lehi Nuur, wuxuu ahaa nin wanaagsan oo aad iyo aad u jecel wiilka. Waxba uma uunan sheegan ee wuu iska diray. Wuxuu ku yiri Guhaad, «Makhaayaddayda mar dambe kama shaqaynaysid ee iga tag!». Hadalkaas markii Nuur yiri, ayaa ilmo ku soo joogsatay indhihiisa. «Nuur.... Nuur.... Nuur! iga rumeyso, anigu lacagtaadii ma qaadan, waxaa qaatay tuug!». Hadalladaas Guhaad ku hadlay oo runta ahaa, Nuur ma rumaysan mana beenaysan. Nuur markaas wuxuu ka fakarayay lacagtii keliya ee hadalka Guhaad leeyahay kama fakarayn, mana maqlayn. Guhaad markuu ogaadey inaan qofna rumaysanayn, ayuu iska tegay. Wuxuu aaday gurigii habaryartiis. Habaryartiis iyo ninkeedu iyaguna aad bay uga xumaadeen hadalkii markii ay maqleen. Ciil darti, Guhaad habeynno ayuunan seexan jirin. Wax badan ayuu ka fakari jirey arrintii ka qabsatay makhaayadda iyo sidii uu u heli lahaa wadaad Ilaah yaqaan oo runta u sheega Nuur, in lacagtii tuug xaday. Maalin ayuu habaryartiis u yimid. Wuxuu ku yiri, «Habaryar!!». Habaryar Caasho, waxay tiri, «Heeh!» «Adiguna ma been buu kula yahay hadalka aan sheegayo?. Sidaas waxaa

yiri Guhaad. Habaryar Caasho, waxay tiri, «Maandow Ilaah baa iga yaqaanna, umase malaynayo inaad been sheegayso!». Guhaad intaas markuu maqlay, ayaa xoogaa qalbigii u degay, maxaa yeelay, wuxuu moodayey, in habaryartiisna la qabto ràyiga dadka moodaya, inuu isagu lacagtii lunsaday oo uu xaday.

Habaryartiis, ayaa waxay u sheegtay inay jiraan wadaaddo wax sheega oo wax walba og.

«Habaryar! Wadaadka ugu wax aqoon badani, xaggee buu ku jiraa?. Wuxuu warsaday Guhaad habaryartiis. Waxay u sheegtay, inuu deggan yahay wadaad karaamo lehu xaafaddaas Boondheere. Shiikha magaciisa, waxaa la yiraahdaa «Shiikh Muxsin». Guhaad markaas wuxuu haystay lacag 200 oo shilin ah oo uu ka shaqaystay makhaayadda. Boqol shilin ayuu inta jeebka ku soo ritey, buu soo aaday xaafadda Boondheere. Dadka ayuu weydiiyey meesha uu ku jiro Shiikh Muxsin. Meesha Shiikh Muxsin ku jiro, waxay ahayd caan. Qof waliba wuu yiqiin. Naagaha iyo carruurta iyo duqowda iyo dadka oo dhammi way yaqiinneen xaafadda iyo guriga uu Shiikh Muxsin deggan yahay. Shiikh Muxsin wuxuu ahaa wadaad weyn oo karaamo leh. Dadku waxay sheegaan in wax walba ay u kashifan yihiin Shiikha. Shiikh Muxsin dadkoo dhammi wuu ka cabsadaa, maxaa yeelay, calaamo ayuu lahaa. Shiikh Muxin, isna, wuxuu ismoodi jirey in taasi run ay tahay. Habeynkii haddi guriga loogu yimaado, xiddigaha ayuu daawan jirey. Shiikh Muxsin wuxuu qabaa labo naagod, carruurna wuxuu leeyahay shan gabdhood iyo saddex will kuwo kalena way kadhinteen.

Shiikha indhihiisu way xariiran yihiin garkiisuna wuu cillaaman yahay. Ilkaha sare laba fool waa dahab. Hareed weyn ayuu leeyahay Shiikh Muxsin. Shiikh Muxsin dadka in yar ayuu la hadlaa. Isagu ma jecla in afkiisa la arko. Shiikhu dadka hortiisa weligiis kuma qoslin. Bishimaha Shiikh Muxsin way dhaadheer yihiin. Da'diisu waa ugu dhawaan 40 sano. Wuxuu xirtaa macawis sabarhindi ah iyo jubbad. Wejigiisu mar walba wuu dufansan yahay. Calaacalaha Shiikh Muxsin way cadcad yihiin oo jilicsan yihiin. Kabo saandal ahna, wuu qabaa. Wejigiisu wuu fidsan yahay oo xaad yar ayuu

leeyahay. Sanqaroorka Shiikh Muxsin wuu dheer yahay. Laba daan oo waaweynna, wuu leeyahay. Markuu soconayo, waxaa la moodaa inuu jiitamayo. Tallaabo ma boobo oo si aayar ah ayuu u socda. Haddallada weligiis kuma degdego. Markuu jawaabayo cabbaar ayuu aammusaa. Markuu hadlayo, waxaad mooddaa in indhihiisu ku dhaafsan yihiin. Markuu dadka rooxaanta uga warramayo, Shiikhu wuxuu ka qaataa lacag badan. Guriga Shiikh Muxsin waa miterkuubbo laba dabaq ah. Hoos waxaa ku jira minyaradiisa, korna waxaa deggan minweyntiisa.

Minweyntiisu waa haweeney dheer oo cas. Waa duq ku dhow konton sano. Waagey yarayd Cawrala, way quruxbadnayd. Laf iyo joogba way is le'ekayd. Wejigeeda waxaa ka muuqda duuduub iyo carfadyo, ku tusaya inay silic iyo xakaar wax badan ku noolayd. Cawrala carrurta badi iyadaa dhashay. Wax badan ayay ka masayrsanayd minyarada, illowse, waxay ogaatey hadda inay duqowday oo carruur iyo raaxo aynan u dhimmanayn. Sidaas daraaddeed Cawrala way iska aamustaa. Shiikh Muxsin haddii ay ka carooto, wuxuu u sheegaa inuu furi doono, haddaynan masayrka iska deyn. Nadiifo waxay ahayd minyaradii Shiikh Muxsin. Waa haweeney madow oo dhuuban. Indhaheedu way madmadow yihiin. Timaheeduna way adadag yihiin. Waxay u dhashay Shiikh Muxsin laba carruur ah, wiil iyo gabadh. Shiikh Muxsin wuu jecel yahay minyaradiisa. Nadiifo waa baarri. Hadalka Shiikheeda way maqashaa. Salaaddana way tukataa. Inkastoo uu hadalka ku gubo Shiikhu Nadiifo haddana laba tixood ka badan ma tiraahdo. «shiikh Muxsin i cafi!» iyo, «Waa yahay Shiikh Muxsin!». Shiikh Muxsin markii uu intaas maqlo, laabtu way u degtaa. Cawralase waxay ka xanuujisaa qalbiga Shiikh Muxsin. Markuu Isagu la hadlo Cawrala indhaheeda duuduubka luhu, way furfurmaan oo gudguduutaan. Cawrala waxay xusuusataa dhibaatadii ay la soo martay Shiikha markay yarayd iyo carruurta koriskeeda waxay dhib ka soo mudatay. Cawrala markay aragto Nadiifo, way masayrtaa, hase yeeshee indhaheeda markay aragtana, way iska aammustaa. Cawrala waxay og tahay, in Nadiifo ay tahay miskiinad aan danbi

lahayn. Markaas ayay waxay ku tiraahdaa iyada: «Hee-dhe, Ilaah baa faxane, iska aammus!».

Shiikh Muxsin wuxuu hadda ka hor guursaday shan iyo toban naagood. Dhammaantoodna wuu wada furay. Waxaa keliya oo ka danbeeya Cawrala iyo Nadiifo. Naaguhuu faray badi, waxay ka yimaadeen Jubbada Sare, Banaadir iyo degmadaas Boosaasood. Nadiifo waxay ku dhalatay degmada Banaadir. Aabbeheedna wuxuu ahaa wadaad la saaxiib ah Shiikh Muxsin. Nadiifo aabbeheed wuu dhintay Markii aabbeheed dhintayna, waxay jirtay shan iyo toban sano. Aabbeheed intuunan dhiman ka hor, ayuu ku xiray Shiikh Muxsin gabadhiisa. Isaga wuxuu kala dardaarmay, inuu u dhaqaaleeyo gabadha, iyadana wuxuu kula ballamay, inay Shiikha u noqoto baarri iyo mudeecad. Nadiifo aad iyo aad ayay u jeclayd aabbaheed sidaas daraaddeed ayay ku fulisey ballankiisii. Nadiifo qaraabo ma leh oo aabbaheed iyada keliya ayuu ilmo ka dhalay. Intaas ka sokow adeerradeed iyo eeddooyinkeed way wada dhinteen. Cid kale oo aan ahayn Shiikha ma ay taqaan. Shiikh Muxsin markii uu ku caroodo Nadiifo, madaxa ayay laalaadisaa oo indhaha galac ka siisaa. Nadiifo weligeed indho kulul kumay eegin Shiikh Muxsin, maxaa yeelay waxay ka biqi jirtey, inay caro Ilaah ku dhacdo!. Shiikha markii dad qalaadi la jiro, aad isagu uma hadlo, markiise uu la joogo haweenkiisa keliya daartu way gariirtaa, codkiisana kor ayuu u dhiga.

Wuxuu ku yiraahdaa iyaga: «Aammusa!, shayaadiin yahay! Aa.... aammusa shayaadiin yahay, shar qabooyin yahow!». Cawrala iyada oo ka cabsanaysa in la furo, iyo iyada oo og in dalqadaheedu ku shiran yihiin saddex goor inuu ku celceliyo tixahaan sahlan, «Naa iga bax waad iga furan tahaye!», ayay iska aammustaa oo gurigeeda hoosta ka xirataa. Nadiifana waxay xusuusataa dardaarankii aabbaheed oo iyana way iska luuddaa. Labada naagood markii ay iska shib yiraahdaan, ayaa carruurtuna iska xasilaan. Taas keliya ma ahee, guriga inta u dhow oo dhan ayaa wada xasisha, markii Shiikhu hadlayo. Shiikh Muxsin markii uu caroodo, labadiisa fool oo dhaadheer waxay ka soo bidhaamaan bishimihiisa dhaadheer. Shiikh Muxsin saddex jeer ayuu wax cunaa. Wuxuuse aad wax u cunaa qadada. Dad badan, ayaa wuxuu allabari ugu

keenaa waxaro dhaylo ah Shiikha, lacagtuna Shiikha marna kamay dhammaato.

Intaas isaga oo og, ayuu u yimid Guhaad Shiikha karaamada leh. Wuxuu u shegay in lacag laga xaday, ugana sheekeeyey wixii dhacay iyo sidii shaqada lagaga saaray. Guhaad markaas uu Shiikha la hadlayey, madaxiisu hoos ayuu u laalaadey, isaga oo ulajeeda middaas xurmo. Guhaad markaas wuxuu gacanta Shiikha ugu laabay 100 shilin. Shiikh Muxsin markuu lacagtii qaatay, ayuu aad u farxay. Wuxuu Guhaad ku yiri; «Rooxaantii hadda ma joogto ee berri ii imow!. Guhaad markii uu maqlay arrintaas, habeynkii oo idil wuxuu ku welwelsanaa sidii uu u qaban doono tuuggii lacagta ka xaday iyo sidii uu ugu muujin doono danbi la'aantiisa Nuur oo uu shuqulkii ugu soo noqon doono.

Guhaad habeynkii oo dhan muu seexan. Wuxuu dhererayey waagu intuu ka baryo. Sariirta ayuu habeynkii oo idil ku galgalanayey. Waagii markuu baryey, aroortii, ayuu Guhaad ku laabtay gurigii Shiikha. Deydka ayuu fariistay. Wuxuu sugayey intuu Shiikhu hurdada ka kacayo. Toban saac markay ahayd, ayuu Shiikhii u veeray Guhaad. Wuxuu u sheegay in xalayto uu la hadlay rooxaantii iyo inay u baahan tahay alaabo yaryar. Wuxuu sheegay in alaabtaasi tahay cuud iyo jaawe iyo catar iyo Barafuun Guhaad hadalkii Shiikha war kama celine, wuxuu ku degdegay dukaamada. Wuxuu soo gaday wixii Shiikhu ku yiri soo gad.

Alaabtii uu soo gaday waxay ku fariistay 70 shilin. Guhaad alaabtii wuxuu ula orday Shiikha. Wuu u geeyey. Shiikhu alaabtti oo idil markii loo keenay, ayuu wada ursaday. Meel ayuu iska dhigay. Wuxuu Guhaad u sheegay, inuu caawa u soo noqdo. Maalintaasi Guhaad waxay u ahayd maalin wanaagsan. Badda ayuu inta iska aaday ku dabaashay. Bacaadka badda ayuu fadhiyey galabtii oo idil. Wuxuu eegayey hirarka badda. Xoogaa yar ayuu Guhaad seexday, isagoo ku riyoonaya rooxaan. Maskaxdiisa, ayuu wuxuu ka arkay hoosas dad u eg oo madmadow. Hoosaskaasi, waxay lahaayeen dabooyin dhaadheer iyo garar juqjuqfsan iyo saman balbal-

laaran. Hoosasku way duulduulayeen. Waxay ku warwareegayeen agahiisa. Qaararka dambe, waxay uga ekaayeen daanyeer. Oogadooduna waxay lahayd timo dhaadheer. Afafkoodana waxaa ka karayay holac. Sidii qiiq ayay u agmarayeen Guhaad. Riyada markii uu ku arkay rooxaantaas, Guhaad wuu farxay, maxaa yeelay wuxuu is lahaa rooxaantu way kaaga abaalgudi doontaa tuuggii lacagta kaa xaday. Cawadii ayuu Guhaad ku soo laabtay gurigii shiikha. Shiikhu wuxuu geeyay Guhaad guri duq ah oo cariish ah oo ku ag yaalla guriga Shiikha. Shiikh Muxsin wuxuu ku yiri Guhaad, «Wiilkay halkaan soo fariiso oo albaabka xir». Guhaad meeshii ayuu fariistay oo xiray albaabkii isaga oo naxsan.

Wuxuu ka baqayey rooxaantii uu riyada ku arkay. Cariishku wuxuu leeyahay daldaloollo. Gudaha cariishka waxaa ku daahnaa maryo duqoobey oo catir la moodo. Guriga cariishka ah, waxaa ka soo urarey barafuun iyo catarcuud. Markuu fariistay Guhaad oo in yar fadhiyey ayuu wareeray. Madaxa ayaa laga qabtay. Xoogaa yar intii aan la joogin, yuu maqlay codad yaryar oo kala jaad ah. Codadkaas waxaa ku jirey codad haween. Guhaad wuu naxay markuu codadkaas maqlay. Wuxuu u maleeyey in rooxaantii uu riyada ku arkay ay timid. Kolkaas ayuu haddana sii naxay.

Wadnihiisu wuxuu lahaa rug-rug. Markaas ayuu albaabkii furay markii ay neeftii ku noqotay. Cariishku khalfado ma leh, neecawduna kama soo gasho. Albaabka markuu furay Guhaad, ayuu Shiikhii qayliyey. Wuxuu yiri, «Wiilkay albaabka ha furin», «Albaabka ha furin». Guhaad markaas ayuu xiray albaabkii. Shiikhii, wuxuu ku yiri wiilkii, «Maxaad albaabka u furtay shaydaan yohow?». Intaas wuxuu raaciyey Shiikhii, in Guhaad iska tago maanta, maxaa yeelay rooxaantii way carartay markii uu furay albaabka. Guhaad wuu iska tegey isago oo yaabban kana shakisan carada Shiikha iyo dhaqdhaqaaqiisa. Guhaad gurigii buu iskaga luuday. Wuxuu ogaadey wixii uu ku arkay riyada inayan imaan. Habeynkaas wuu iska seexday sariirtiisii. Cawadii danbe ayuu u soo noqday Shiikhii. Cariishkii ayay haddana wada galeen. Sidii oo kale ayaa codadkii kala duwanaa haddana u yeeryeereen. Guhaad markaan muunan nixin.

Indhihiisa ayuu furay. Gurigii waxaa ka yeeray qaylo waxaana ka soo baxay bulaan. Guhaad wuu farxay markaan, wuxuuna moodayey inay rooxaantu u sheegi doonto meesha laga helayo tuugga. Guriga intaas waxaa ka soo baxayo caraf iyo udgoon. Shan iyo toban daqiiqo kaddib, ayaa Shiikhii wuxuu ku yiri Guhaad, «Lacagtii waxaad ka helaysaa guriga aad seexatid». Guhaad wuxuu yiri, «Xaggee, Shiikh Muxsin?». Shiikh Muxsin wuxuu ku yiri Guhaad, «Waxaad ka helaysaa barkinta aad ku seexatid hoosteeda!!». Guhaad markaas rayrayn darteed, ayuu kor u boodey. Gurigii ayuu ku orday. Gurigii markuu tegey, ayuu barkintii hoosteeda ka dayey lacagtii. Guhaad wuu ka waayay lacagtii barkinta hoosteeda. Ciil ayuu marakan u go'ay. Faruuryihiisa ayuu qaniiney. Wuxuu moodey inay rooxaantii iyo Shiikh Muxsinba ayan rabin.

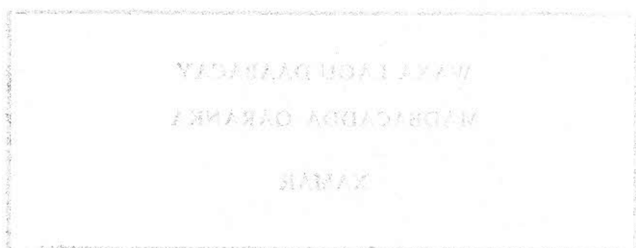
Cawa danbe ayuu ku noqday gurigii Shiikh Muxsin. Markaan wuxuu doonayey inuu ogaado runta keliya. Guhaad markaan danbe wuxuu ku soo qaatay wax jeebka. Gurigii cariishka ahaa ayuu soo galay.

Gurigu wuxuu ahaa mugdi, Shiikhuna wuxuu fadhiyey gasada danbe oo guriga. Guriga waxaa ka soo karayey foox iyo cuud. «Shiikh Muxsin ma joogaa?.... Shiikh .... Shiikh Muxsin ma joogaa?». ayuu Guhaad warsay. Shiikhii inyar inta aammusay, ayuu u jawaabey Guhaad, «Wuu joogaa?». Guhaad wuxuu u sheegay Shiikha inuunan lacagtii helin, tuuggiina uunan qaban. Shiikhii wuxuu faray Guhaad, inuu fariisto halkaas oo uu sugo inta uu kala hadlayo rooxaanta. Guhaad goobtii ayuu fariistay. Waxaa yeeray codad kala jaad ah sidii hore oo kale. Guhaad markaan wuu faristay inta maskaxda iyo maankaba furay. Wuxuu ku arkay guriga meelihiisa dulduleela wax dhaqdhaqaaya. Guhaad markaas ayuu karbuuno uu jeebka ku watay, la soo baxay oo ku iftiimiyey meelihii wax ka dhaqdhaqaaqayeen. Wuxuu ku arkay Shii khii oo ganbar ku fadhiya oo qaawan, Nadiifana ag fadhido. Shiikha lugihiisa waxaa ku xirxirnaa xargo ka soo laalaada meelaha dulduleela. Shiikhu xargahaas wuxuu ku xirxirey looxyo iyo daasado isku dhacaya oo qaylo samaynaya. Codad kala duwanna Shiikhu wuu ku hadlayey. Nadiifana waxay samaynaysay codad haween oo

kala jaad ah. Fooxa iyo cuudkuna waxay ka caawimi jireen dhinaca maskaxda saamaynteeda!.

Guhaad markuu ogaaday sidaas, ayuu isaga oo caraysan iska baxay. Intuunan ka bixin gurigii Shiikh Muxsin, ayuu wuxuu xusuustay maahmaahdii lahayd, «Meeshii iftiin soo galo mugdi wuu ka baxaa».

Dhammaad.

WAXA LAGU DAABACAY

MADBACADDA QARANKA

XAMAR

Qiimaha Sh. So. 3,50